Mizah

Çin Bilmecesi:

Kuru kafa,
Attım rafa.
Yenilmesi tatlı,
Maymun suratlı!..

Anlayana

....Cık!

Dünyanın ne kadar tersine döndüğünü anlayın: Eskiden en kolay şey faziletli olmak, en güç şey de namussuz olmaktı... Kuvvetini imandan alan bir ahlâk telâkkisi vardı ki, o ahlâkta yetişmiş bütün bir cemiyet için faziletli olmak hava almak veya su içmek kadar tabiî bir şeydi. Balık, denizden çıkarılınca veya, insan denize batırılınca ne hissederse, bir adam da faziletsiz olmak teklif veya ihtimali karşısında ayni şeyi hisseder; ayni imkânsızlık intibaına kapılırdı.

Şimdi ise aksine... Faziletli olmak nadir rastlanılır ve zor kabul edilir nesnelerden... Tabiî olan hırsızlık, uğursuzluk... Eskiden çalmak ihtimali nasıl başarılması güç bir şeyse şimdi çalmamak ihtimali öyle...

Zamanın böyle ters dönüşü karşısında bilhassa bir iki yüz lira aylık aldığı halde elinden milyonlar geçen veznedar, muhasip gibi memurların nasıl olup da elleri titremediğine, nasıl o pırıl pırıl altınlara el uzatmadıklarına şaşar, şüphesiz memleketin, böyleleri yüzü suyu hürmetine ayakta durduğuna inanırım. Onlardaki adalet hissine, haksızlık korkusuna daima hayran kalmışımdır.

Bunları düşünürken Başbakanımızın bir sözünü hatırladım. Bütçe komisyonu içtimalarından birinde, memurlara gelir vergisi tatbik edilemediği takdirde onların **«bu kadarcık bir fedakârlığa memnuniyetle katlanarak»** hükûmete müzahir olmalarını istemiş.. Yâni milyonluk müessese sahipleri alabildiğine vergi kaçakçılığı yaparlarken ve beyan ettikleri miktardan az vergi verirlerken zavallı memur, parasını devletten alacağı için kendi ayarındakilerden daha fazla ölçüde vergi versin! Bunun da adı «bu kadarcık» bir fedakârlık.. Amma bu fedakârlık, adalet prensiplerine uymazmış.. Uymayıversin... Memur sırf parasını devlet ödediği için, yâni kesilmesi devletin elinde ve garantili olduğu için emsalinden fazla vergi versin... Ne olacak? Bu kadarcık bir fedakârlık, hayatı ucuzlatmış, memura her türlü refahı temin etmiş bir hükûmetten esirgenir mi? Hangi memur bu fedakârlıktan çekinebilir? (Yâni ne haddine!)

İşte aziz okuyucularım, bir «cık» bakın nasıl cılk çıkıyor. Başbakana hiç şüphesiz muhalefet dedikoducularının «yakıştırdığı» uydurma bir söz, memur kütlesi içinde bakın nasıl hoşnutsuzluklar yaratıyor. Değil mi ya? Aklı olan herkes, yukarıdanberi sayıp döktüğümüz şeyleri düşünmez, bu infiali hissetmez mi?

Muhalifler, galiba koca bir memur kütlesini bir «cık» la satın alırız ve hükûmeti bir «cık» la yıkabiliriz sanıyorlar amma, «pışşşşt»! Yağma yok!

ZARARLI YAĞMUR BULUTLARINI DAĞITMA ŞİRKETİ

Bu isim bizde bir şirketin adı olsa şüphesiz mensupları dolandırıcılık suçile mahkemeye verilirdi. Bulut nerede? Kime zararı dokunmuş? Bunları dağıtmaktan, dağıtma masrafı alacak olan idare heyetinden başka kim faydalanacak?

Halbuki şirket Amerikan malı olunca dolandırıcılıktan çıkıyor ve bir hakikat halini alıyor. Çünkü o medeni diyarlarda istenildiği zaman insanın tepesine bulut toplamak, istenilmediği zaman da o baş belâlarını defetmek fennen mümkündür.

A canım, biz de kendi imkânlarımıza göre şirketler kuralım: Meselâ çöpleri toplama şirketi... Bizde çöpten, pislikten bol ne vra? Bunları toplar, icabında faydalanırız. Yalnız, müsaade buyurursanız, nerelerde faydalanacağımızı bir ticaret veya siyaset sırrı olarak, açıklamıyalım...

Sonra «her bünyeye elverişli hava verme şirketi» pekâlâ kurulabilir. Devlet düşkünlerine yüksek hava, nüktedanlara soğuk hava, fazlaca soğukkanlılara sıcak hava temin edebiliriz.

Şair ve Profesör Ahmet Hamdi Tanpınar'ın bir eserinde «Saatleri Ayarlama Umum Müdürlüğü» vardır. Ne kadar yerinde, ne kadar güzel bir buluş... Gelgelelim, bunun güzelliğini kabul ettirmek için mutlaka Amerikadan gelmesi lâzım. Eski bir şairin dediği gibi:

«Mesihî, gökten insen sâna yer yok»
Ya Paris'ten haber ver yâ Nüyorktan!

— SİVRİSİNEK —

Şüphe

Hayri Serbest, arkadaşları arasında sünepeliği, miskinliği, hayvanlığı ile şöhret yapmış bönce bir çocuktu. Herkesin itip kakmasına o kadar alışmış, öyle tiryakileşmişti ki, şayet bir müddet rahat bırakılsa; huzuru kaçar, âdeta kaşınmıya başlardı.

İşte bunun içindir ki, Hayri Serbest'in evlendiği haberi şayi olunca herkes pek şaşırdı. Hayri kim? Evlenmek kim? Onun gibi gebeş, ahmak, hımbıl (hiç çekinmeden emsali sıfatların yüzlercesini sıralıyabilirdiniz) uyuşuk bir mahlûk hangi kadını ve hangi bakımdan tatmin edebilir?

Evve'â şaşıranlar, sonradan kendilerine yeni bir alay mevzuu çıktığını görünce daha da neş'elendiler.

Aradan birkaç sene geçti. Arkadaşları, her tesadüfte:

— Eh, Hayri, uzatma artık.... Hadi bakalım, şöyle nur topu gibi bir oğlan...

Buna benzer sözlerin ne maksatla söylendiğini anlıyacak kadar zeki olduğu için, Hayri kızarır, bozarır, büsbütün ter döker, lâkin bir türlü bu lâflara muhatap olmaktan kurtulamazdı.

Nihayet günün birinde, arkadaşlarının toplandığı bir kahveye, top ağzından fırlamış mermi gibi girdi.

— Ne o? dediler, sende bir fevkalâdelik var..

— Bir çocuğum olacak da... Tabiî seviniyorum..

Muzaffer bir eda ile etrafındakilerinin süt dökmüş kediye dönmesini bekliyordu. Lâkin öyle olmadı. Umumî şaşkınlık içinde biri, kulağına fısıldayarak:

— Övünme oğlum, dedi, zaten karından şüphe eden yoktu ki!

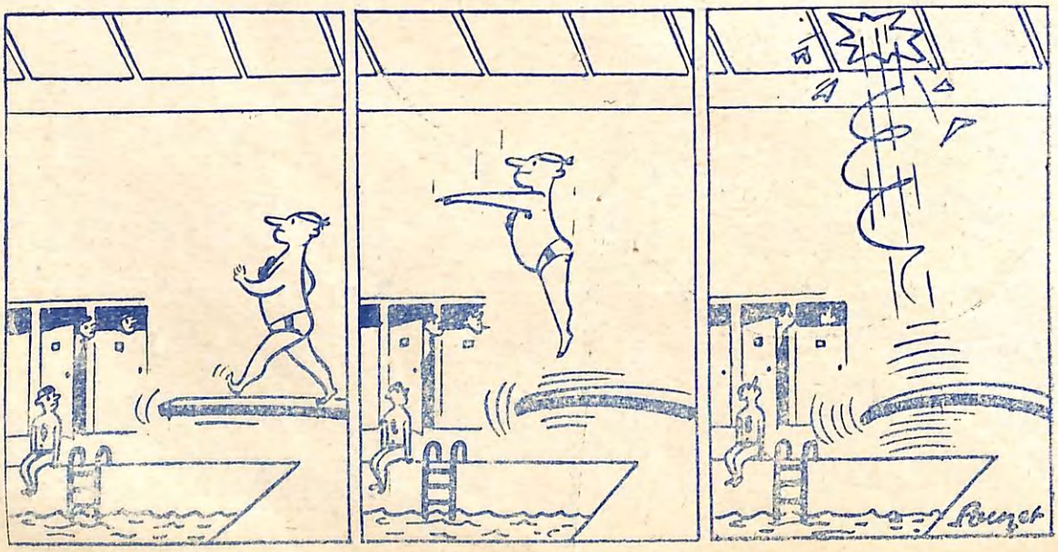

Yazısız

Bu da yazısız

Cilt 10, Sayı: 238 FİYATI 25 KURUŞ 26 Ocak 1951

Mizah

SAHİBİ: RAMİZ GÖKÇE
ABONE:
Seneliği 1250 kuruş, altı aylığı yoktur
Posta kutusu: 255
İdarehanessi: İstanbul, Babıâli Caddesi Vilâyet Hanı. No. 10
Telefon: 20715

★ CUMA GÜNLERİ ÇIKAR HAFTALIK TARAFSIZ MEMLEKET MECMUASI ★

BAŞ KÖŞEDEN

Rekabet!.

DÜNYANIN öbür ucunda iki adam biribiriyle kavga etse, bizim piyasa, en hassas sismoğraflardan daha çabuk, daha kuvvetli ve mübalâgalı bir suretle bu depremi kaydeder: Vitrinleri dolduran rakamlar derhal yükselir; «on»lar yüz, «yüz»ler bin oluverir.

Dünyanın öbür ucunda birbirinin gırtlağına sarılan adamlarla münasebetimiz de bundan ibaret kalır: Yâni onlar kavgalıdır, kazığı biz yeriz. Hem de, durduğu yerde birdenbire sivrilen, boy atan kazıklar ha'inde... Çünkü yükselen mallar, aylardanberi depolarda duran, yahut derhal depolara kaldırılan mallardır. Kim görecek, kim yakalıyacak?

Devlet, vaktile, bu halleri önlemek ve yaratılmak istenilen buhran'arı karşılamak üzere mensucattan kâğıda kadar bir takım fabrikalar kurdu. Bunlar, ucuz fiatla mal satarak, piyasada ihtikârın önüne geçeceklerdi.

Şimdi bir de bakıyoruz ki, piyasadakilerden evvel bunların fiatları yükseliyor: Kâğıda zam, kumaşlara zam, şuna zam, buna zam... Halı artıyor, çimento artıyor, kalay artıyor..

Anlaşılıyor ki rekabet yine var. Yalnız telâkki değişmiş, zihniyet başkalaşmış, (Elhak, zihniyet değişikliğinde muvaffak oldular). Eskiden devlet tüccarla ihtikâra mâni olmak hususunda rekabete girişirken şimdi ihtikârda onları geride bırakıyor.

Mesele sadece bir yarış olsa, bu kadar ileri gitmek iyi şey. Amma ortada bu yolun nereye çıkacağı meselesi var. Öyle ya... Nihayet müşterinin eli muayyen bir yüksekliğe erişir. Bu zam işi fazla uzun boylu oluyor galiba...

— MİZAHÇI —

Birleşmiş Milletler — Acaba Çini mütecaviz sayalım mı, saymıyalım mı?

HER HAFTA BİR TANESİ:

Çapanoğlu

Bir ofis kuruluyor.
Arkadan lâğvolunuyor.
Tahkikat, tetkikat; netice: Suiistimal!

☆

Bir teşkilât kuruluyor.
Sonradan lâğvolunuyor.
Tahkikat, tetkikat; netice: Milyonluk suiistimal!

☆

Bir tahsisat veriliyor.
Nihayet günü gelip hesabı soruluyor.
Tahkikat, tetkikat; netice: Suiistimal!

☆

Ver oğlum suiistimalsiz tarafından bir bardak buzlu su!

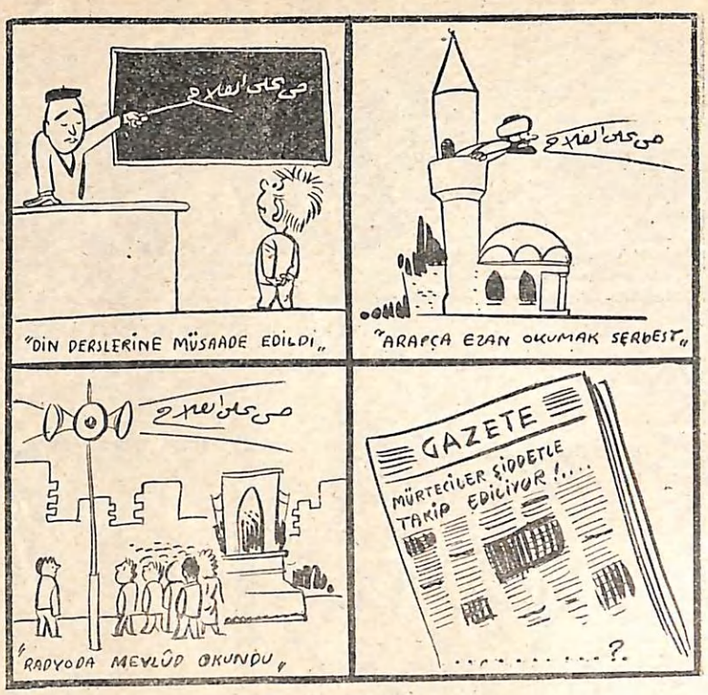

Gelir, Gider!

Eski C.H.P. Hükûmetleri ikidebir memur maaşlarına zam yaparlardı. Gerçi bu zamlar bir işe yaramazdı. Çünkü aylarca evvelinden maaşların yükseleceği haberlerini Bursadaki sağır sultan bile duyar, esnaf ona göre kâr haddini şişirir, fiatlar yükselir, hayat pahalılığı, geçir güçlüğü yine eski darlığı muhafaza ederdi. Ne var ki, değişmez gelirli vatandaşlar, teselli bulurdu; «Eh» derlerdi, «hiç olmazsa maaşımız yükseldi!». Esnaf Hükûmete dua ederdi; «Allah razı olsun» derlerdi, «Hükûmet maaşları yükseltti, biz de daha ziyade kazanır olduk!» Böylece Hükûmet hem değişmez ve dar gelirlileri, hem ticaret erbabını memnun eder; hem memur takımı, hem esnaf sınıfı memnun olmuş bulunurdu. Kısacası, avunur giderlerdi:

İnan Halûk, ebedî bir şifadır aldanmak!

Şimdiki Hükûmet, eski hükûmetlerin yolundan gitmiyor. Eski hükûmetin yadigârı bir gelir vergisi var. Halka, ticaret erbabına tatbik ediliyor. Lâkin memurlara edileceği şüpheli. Hükûmet, Nasrettin Hocanın şalvar hikâyesindeki gibi:

— Tatbik etmediğim vergiden hasıl olma farkı ödeyecek değilim ya? diyor.

Haklı.

Amma bir de neticeye bakalım: Memur, esnaftan fazla vergi ödemiş oluyor; bu, bir! Esnaf, vergi farkı ödenecek, binaenaleyh memurlar fazla para alacaklar ümidile fiatları yükseltmiş bulunuyor, etti mi iki?

Bu vaziyette değişmez gelirlilerin geliriyle gideri arasındaki mesafe, eskisine nazaran kat kat, âdeta hükûmet bütçesi kadar açılıyor...

E... Hükûmet, memurunun bütçesini kendi bütçesine benzetmekte elbette haklıdır. Esnaf kendi gelirini ölçü kabul etmez nisbette yükseltmekte tabiatile haklıdır (!). Böylece herkes birbirine daha çok benzemiye doğru gidiyor.

Gidiyor amma, neticede galiba yalnız memur tabakası kuşa benziyecek!

Gazete haberleri...

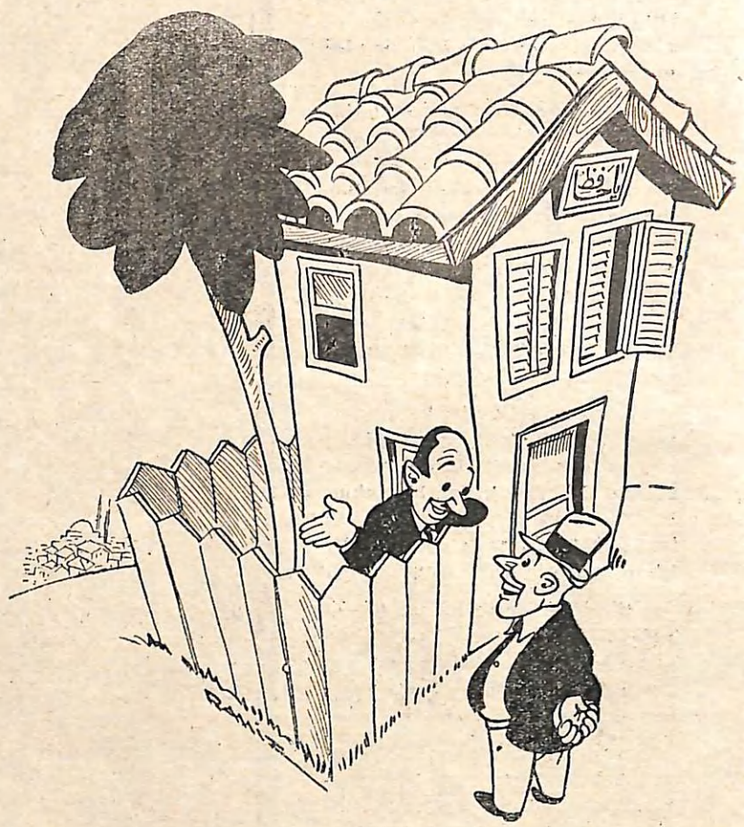

Ev sahibi — Hava parası almam, otur oturduğun **kadar**, ne kira verirsen razıyım!

Kiracı — Pek üzüldüm kardeşim, hangi doktora **tedavi** oluyorsun?

TÖVBE!

Acemi kayakçı düşmüştü.

Yardıma gelen biri sordu:

— İlk defa mı kayakla kayıyorsunuz?

Karlar arasında bitap bir halde yatan delikanlı cevap verdi:

— Bu işin ikinci defası olur mu?

YAZ TAHTAYA...

Arkadaşının, aldığı şeyleri deftere not ettiğini görmüştü:

— Demek bütün masraflarını deftere yazarsın ha? diye sordu.

— Ayın ilk günleri.

— Sonra?

— Sonra bakalla kasap yazar!

KININLI
GRİPİN
BAŞ. DİŞ. NEZLE. ADALE. SİNİR
ROMATİZMA ve bütün ağrılara karşı
GÜNDE 3 KAŞE ALINABİLİR.

— Pahalılık aldı, yürüdü..
— Evet, paramızı aldı, yürüdü, değil mi?

— Partiden kovulmıya nasıl muvaffak oldunuz?
— Partiyi vurarak!

Dastân-ı Dostân

1

Dün akşam geçmişi hayâl ederken
Geçirdim gözümden cümle dostânı;
Hatibi, edibi, tabibi derken
Meydana getirdim işbu destânı.

2

Bilmez can yakmayı, gönül yıkmayı,
Hesapsız, kitapsız yola çıkmayı;
Bilmez yorulmayı, bilmez bıkmayı
Demokrat babamız Cumhur Başkanı.

3

Sarar etrafını kızlar, oğullar;
Şenlenir yetimler, canlanır dullar,
Mohaç ovasından gazi davullar
Ses verir dinlerken Bay Koraltanı.

4

Yok sayıp sevmiyen Demirelli'yi;
Yaşı aşmışsa da çoktan elliyi,
Uzaktan görünce ince belliyi [1]
Gölgede bırakır değme civânı.

5

Akl ü dirâyette pîr-i zamâne,
Şekl ü kıyâfette dürr-i yegâne;
Cihanda geçecek var mı bir tâne
Menderes bağının gülü Adnânı?

6

Sağ eli müverrih, solu kâtiptir;
Ne kadar ma'lûmat varsa sâhiptir;
Boyiyle ma'kûsen mütenâsiptir
Fuat Köprülünün ilmi, irfânı.

Devâmı var
DELİ OZAN

---

[1] «İnce belli» yerine «sırma telli» de olabilir.

Küçük Valinin maceraları!

Allah Göste

İspanyol nezlesi, paçavra hastalığı veya grip mi?

Yok efendim, bu, o derece öldürücü değil. Bir takım an aşılmaz ihtilâtları (kom - pli - kas - yon'ları) yok. Sadece ve doğrudan doğruya insanın sinirleri üzerinde oldukça tahripkâr tesirler icra ediyor.

Aklınıza daha kötü ihtimaller gelmesin diye açıklıyayım: Yerli filmlerden bahsediyorum. Allah göstermesin, dediğim, odur.

Yâni, ne demek istiyorum? Yerli filmler bu kadar feci, felâketli şeyler miki aleyhinde bulunuyorum? Yoksa bana para teklif etsinler de susayım diye mi ağzımı açtım? Hayır... Ne öteki, ne beriki...

Son zamanlarda piyasaya bir çok yerli film çıktı. Beni görmiye davet etmediler. Ben de seyirci sıfatile gittim, gördüm. Davet etmedikleri için de film sahiplerine birer mektup yazıp teşekkür ettim. Bu vesileyle kendilerinin hakikatleri gören, binenaleyh ettiklerine pişman olan kimseler olduğunu anlamış bulundum. Yüzleri tutmamış velhasıl...

Filmlere gelince...

Bu sene «Bataklı damın kızı Aysel» filmindenberi piyasaya çıkan ve eşkenar üçken biçiminde katlanan eşarplar amma da moda olmuş ha... Tüylü şapkalar 200 le dört yüz arasında dolaşalı, beş, on liraya kıyan bir tane alıp başına sarıyor. Her genç kız ve her kadın ne kullanmasın? diye soran olsa «Votka eşarpı» diyebilirim. Eğer yerli filmlere gitmeseydim, bu ulvî hakikatten haberdar olamıyacaktım. Çünkü bütün salon başı örtülü (başörtülü değil) hanımlarla doluydu; hem her seferinde...

Bizim filmlerimiz de artık bazı muayyen evsafa sahip... Meselâ, hangisi olursa olsun, bu filmlerden birini görüp de hüngür hüngür ağlamamak kabil değil... Dikkat edin, yerli film gösteren sinemalardan çıkanların çoğu gözler kızarmış (affedersiniz) burunlar şişmiş bir halde çıkarlar. Kimi ölülerini hatırlar, ağlar; kimi dirilerini... Arasıra oraya geldiği için kendi haline, yahut hamiyeti kabarıp filmciliğimizin haline ağlıyan akıllılar da bulunur. Amma, netice değişmez: Ağlaşırız!

Filmlerimizin ikinci müşterek tarafı göbek ve şarkılardır. Göbek, yâni kadın göbeği.. Amma, tatlısı kadar güzel ve lezzetli değil; çok

— Paçavra hastalığı salgını varmış...
— Aman karıcığım, paçavra hastalığı sende eskidenberi vardır!

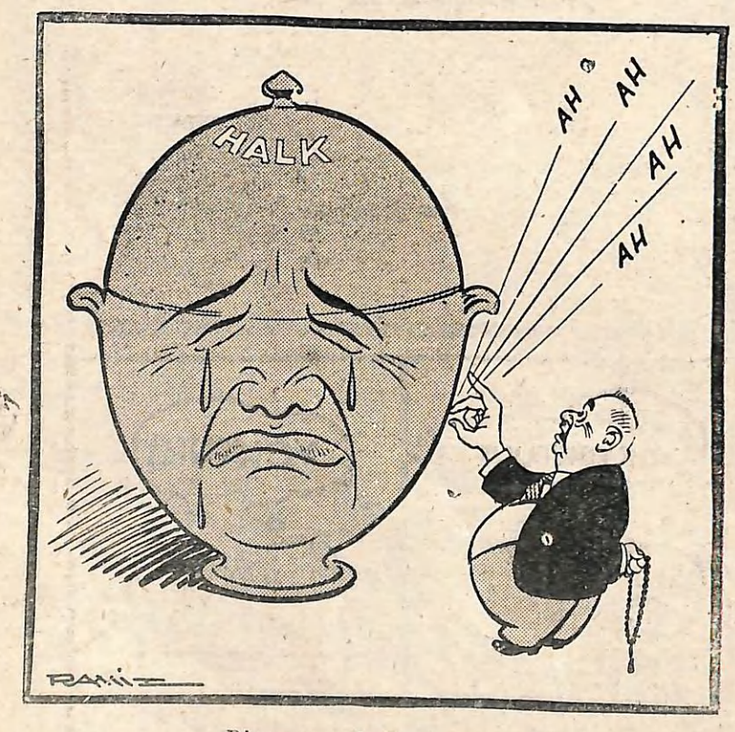

Piyasanın halinden sonra:
Bir dokun, bin ah dinle kâsei fağfurdan!

— Dün gece konserdeydik. Herkes bayıldı...
— Ya.. Ne giymiştin?

nesin!

defa her türlü tenasüpten, letafetten, zarafetten âri, yağlı, berbat, kalın bir göbek havası... Telli pullu çingeneler... Bun'ar hiç sasmaz. Muhakkak bir b çimine getirip her filme bir tane bunlardan sokuşturulur: Halk, kasap havasını severmiş!

Şarkılara gelince, saraylı gözde «Yesin oni nenesi»ni söylese yine yutulur. «Yesin»i yas'nden muhaffef kabul ederiz, dua yerine geçer. Fakat hiçbir suretle yen'p yutulması imkânsız okuyucu bayanlarımızın ağır besteleri avaz avaz kat'etmelerine de ancak filmlerimizde tesadüf edilir. Bunun sebebini nihayet keşfettim: Okuyucu bayan bu cinayeti sahnede irtikâp etse çürük yumurta ve ayva bombardımanına uğrayabilir. Perdede ise çok defa yalnız sesi mevcut olduğundan ne vücudu zarara uğra", ne de hakkında savrulacak iltifatları işitir... O da rahat, seyirci de...

Bizim filmlerde daha başka müşterek noktalar şunlardır:

1 — Vatandaş, memleket senden kanını istiyor!

2 — Türkiye dünyanın cennetidir.

3 — Adalet şaşmaz.

Birinci cümle, filme göre değişebilir. İstiklâl Savaşına ait bir filmde bu cümle «Ordular, ilk hedefiniz Akdeniz!», Namık Kemal'e ait bir filmde «Beni seven cenge ardımdan gelsin!», tarihi bir filmde «Annem beni bugün için doğurdu!» gibi cümleler haline girer. Amma, esas, odur. Hiç unutmam, bir yerli filmde kahveye giden vak'a kahramanı «Arkadaslar, kumar oynıyan vatan hain'dir!» demişti de herkes ellerindeki iskambilleri bırakıp bir müddet alkışladıktan sonra tekrar iskambil oynamıya başlamışlardı.

İkinci cümle de filme göre değişir. Bu cümle meselâ şarkı söylenirken gösterilen koyun, çoban, bulut, çiçek açmış ağaç dalları, Aband Gölü, Kurbağalıdere, Dolmabahçe Sarayı şeklinde kelimesiz olarak da kullanılır.

Üçüncü cümle, keza hattâ filmde figüranlardan biri yanlışlıkla bir sigara iskemlesine çarpıp düşürerek kırsa, adalet hissi çok kuvvetli olan rejisör muhakkak o sahnenin çevrilişinden sonra iskemlevi figürana tazmin ettirir. Filmdeki suçlulara hakikatte bile ceza verdirmek ancak adaletin şaşmazlığiyle mümkündür.

Şimdi gelelim bizim filmlerin müşterek olmıyan taraflarına... Yâni hususiyetlerine... Her ne kadar bu noktaları her filme göre ayrı ayrı incelemek lâzımsa da maksat eşi dostu kendimize küfür ettirmek olmadığı için üstü kapalı geçelim.

Filmlerimiz, hususiyet bakımından çok zengindir. Çok kuvvetlidir de. Amerikan filmciliğinde bile tahakkuk ettirilememiş imkânsızlıkları bizim filmler başarır. Meselâ on yedinci asırda Şirketi Hayriye vapuru, Osmanlı evinde Türkiye Cumhuriyeti armalı diploma, Arap harflerile takvimde 1891 tarihi bulundurmak gibi hususiyetler yalnız bizim filmlerimize vergidir.

Bir gün kıymetli operatör (rejisör veya ses mühendisi de diyebiliriz) İlhan Arakon ve Akademi Müdürü Zeki Faik'e birlikle bir film seyrediyorduk. Sahne dağ başında olduğu halde vak'a kahramanının sesi kapalı odada alındığı için çın çın akisler yapıyordu.

— Yahu, dedim, açıkhavada bu ses nasıl bu kadar gür akisler yapar?

İlhan Arakon:

— Biz bize benzeriz, dedi, Türk sesi filmde bile böyle öter!

Hafızam zayıf olmasa, size yerli filmlerimizin çevrilişine ait güzel fıkralar da anlatırdım amma, işin ucunda fincancı katırlarını ürkütmek var. Onun için bu kadarla kesiyorum.

— GÖRÜNMEYEN ADAM —

Muhalefet, milletvekili ödeneklerinin indirilmesini istedi...

D. P. li — Hani vaktile bu teklifi reddettinizdi?

— Eh, bir fil daha geldi!
— Evet, kimbilir daha kaç memur açığa çıkarılacak!

TANIDIKLAR ANSİKLOPEDİSİ

Melâl Bâl, dinliyor

BÂL, Melâl — (Bildiğimiz bal, yâni arının ... mahsulü değil. Kelime Farsçadır. Yâni işe Acem mübalâgası karışmış). Mecmualarımızın sayfalarında mümtaz bir yer işgal eden muharrir ve güftekâr Melâl Bâl, İstanbul Amerikan Kız Kolejinde doğmuştur. Oraya kaydoluncıya kadar şahsiyetini bulamadığından böyle diyoruz. Ömrü talebelikle geçecek anlaşılan ki, halen Gazetecilik Enstitüsünde okuyor. Amerikaya yazdığı güfteler yüzünden Amerikalı bestecilerin hayretini celbeden Melâl Holivutta muhtelif müesseselerden sertifika almış ve bir müzik müessesesiyle de işbirliği yapmıştır. Bu işi devamlıdır ha, muvakkat zannetmeyin. Elindeki kontrat ve teklif mektuplarına rağmen kendisini parlak bir istikbal beklemektedir. Malûm ya, bizde teklif tekellüf yok. Halbuki Amerikada telif hakkı var. Melâl, bizden alamadığı parayı Amerikadan kazanacağını ümit etmektedir amma, tabii Marshall plânına dahil olmıyarak... Şimdilik, şarkıları, filmlere geçmek üzere Amerikan radyo ve sahnelerinde meşhur edilmekle meşgul. Türkiyeye ilk avdet eden şarkısı True Love'dur. Bayan Rüçhan Çamay, pek yakında bu şarkıyı tatlı sesiyle bize Radyoda dinletecek.

Onun için kalemin'n mahsulü olan Yalan, Bitmiyen rüya, Aşka yazık, Bal çiçeği gibi Türkçe güfteleri dinleyip de beğenmiyen olamaz (meğer ki dinlememiş olsunlar). Daha Kolejde talebeyken yazdığı meşhur Mavi kelebek ve Aşkın sesi isimli çok sevilen ve yıllardır söylenen tangolar da onun değil mi? İnanılmıyacak gibi görülür amma, böyledir ve ikinci ismiyle yayınlanmıştır bu tangolar.

Bu genç, güzel, zeki edebiyatcıdan basın dünyası çok şeyler bekliyor. Zira, elinden kâğıt kalem düşmiyen Melâl, şöhret yapabilecek bir istidada sahiptir. Şimdilik yirmi sekiz yaşındadır. Kendi gibi bir Üniversiteli ile evlidir. Dansa ve müziğe pek düşkündür. Evinde (fırsat bulursa sokakta) pantalonla dolaşır. Boyu 1,70 dir. Bu kıyafet elhak yaraşır kendisine. Amerikalıları çok sever. Amerikanın muhtelif şehirlerinde tanıdığı, hattâ tanımadığı pek çok arkadaşı vardır. Bunlar onu Molly diye çağırırlar. Kendilerine benzediği için de severler.

Melâl Bâl, sigara tiryakisidir, dehşetli içer. Doktoru 10 sene yaşıyacaksın dediği halde ölümden korkmaz ve sigarayı bırakmaz. Hayvanlara karşı müşfiktir. Köpeklere bayılır. Eskiden spor da yaparmış. Edebiyata merak saralı sporu kıyafetine hasretmiştir.

★

Üstad Nihat Reşat Belger, yolcu...

BELGER, Nihat Reşat — (Sayın Profesör, Doktor, Dahiliye mütehassısı). 1882 yılında İstanbulda doğdu. Evvelâ İstanbul, sonra Paris Tıp Fakültelerinden parlak diplomalarla mezun oldu. İç hastalıklarında ihtisas yaptı. Fransızca ve İngilizce gibi resmî, kuş diline kadar gayriresmî dil bilir. Evlidir.

Üstad, sudan anlar. Bir zaman Yalova Kaplıcalarını tetkik ve idare etti. Gayet hoş sohbet, nazik, fevkalâde kibar, mizaha gelir tarafı olmıyan insanlardandır. Ömrü günü Ankara - İstanbul - Paris arasında seyahatle geçmiştir. Kendi hayatının istatistiğini yaparsa yetmiş yıllık hayatını kırk yıldır yollarda geçirdiğini görür.

Uzun müddet ilim âleminde meslekî tedrisatla meşgul olduktan sonra, şair Yahya Kemal gibi:

Bir gün dedim ki: İstemem artık ne tıp, ne kâr
Çıktım sürekli gurbete, gezdim diyar diyar

diyerek hekimliğin bilginlik tarafını bırakıp milletin nabzını yoklamıya karar verdi ve siyaset dünyasını diyar diyar dolaşmıya çıktı.

Siyaset, Belgeri sürüatle Sağlık Bakanlığına kadar götürdü. Ondan sonra da: «Sen sağ, ben selâmet!» diyerek yakasını bırakıverdi. Nihat Reşat, Sağlık Bakanlığından vazgeçerek tekrar geldiği noktaya döndü. Tekrar hekim oldu. Şimdi her işe başlarken Besmeleden sonra «Külli şey'in yerciu ilâ aslihî» (Herşey aslına döner) Âyeti kerimesini okuyor ve bunu Lavuazye prensipiyle birleştirmiye çalışıyor.

★

İLÂN

Kendilerini dostumuz olmak şerefile mübahi gören tanıdıklardan diğer rüfeka arasında bir an önce yerlerini almak dileyenlerin resimlerini göndermekte acele etmeleri rica olunur. Dostumun dostu benim de dostumdur kavli meşhurunca tanıdıkların tanıdıkları da bu ilânı davetiye telâkki edebilirler.

Hümâ - şâh Berkan, kedisi ve üzümlerile

BERKAN, Hümâ - şâh — (Artist). Sahnemizin en cici, en sevimli, en şeker... Şey, affedersiniz, ciddî bir Ansiklopedi kaleme aldığımızı unutmuşuz. İnsan bazan hissiyatının tesiri altında kalıyor.

Hümâ - şâh Berkan, en genç artistimizdir. Esasen onun «en» le başlamıyan hiçbir vasfı yoktur (enlilik müstesna). Nitekim tanıdıklarımızında en vefasızı odur. İsimle müsemmâ arasındaki uygunluğa en güzel misali kendisi teşkil ediyor: Anka ve Hümâ kuşları ve Hümâların da şâhı gibi, ne zaman, nerede, nasıl tesadüf edeceğinizi kat'iyen bilemezsiniz. Berk (yıldırım) gibi bir «an» da görünür ve Hümâ - şâh - Berk - an böylece meydana gelir.

Hümâ - şâh güler yüzlü, tatlı dilli, zarif endamlı, çocuksu hallerile Çocuk Tiyatrosunda çalıştığını daima belli eden, bununla beraber fikirleri olgun, çehresi uzun, fakat dolgun bir kızdır.

Kedilere bayılır. Tırmaladıkları için değil, kendi de azıcık bir kedi kadar haince olduğundan. Üzümü de sever. Nitekim resmimiz, kendisini sevgililerivle bir aradayken çekilmiştir.

Hümâ - şâh Berkan, sahneden ve sanattan başka pek az şeye ehemmiyet veren bir insandır. O kadar kabiliyetlidir ki bazan minimini bir çocuk, bazan tatlı bir hanımına olur. Yalnız sakın görünüşe aldanmayın, o yine daima ayni genç kızdır!

Çömezin Röportajları: 237

Biraz da-Siyâset!

Çizen: Ramiz

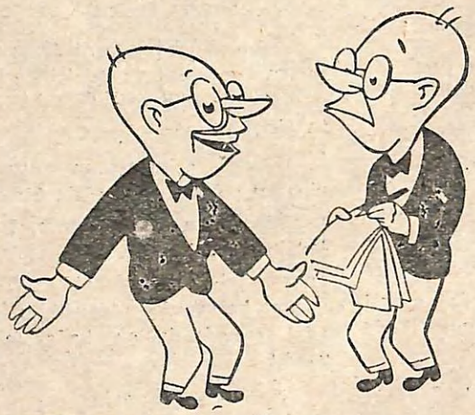

— Çin ateş kesecek mi?
— Tabii, kesileceğini anladı!

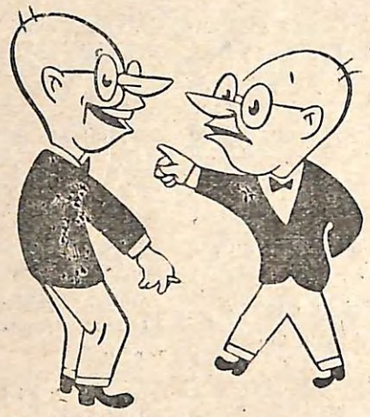

— Kızıl Rusya hâdiselere kızıyormuş...
— Hele sabret, sararması yakındır!

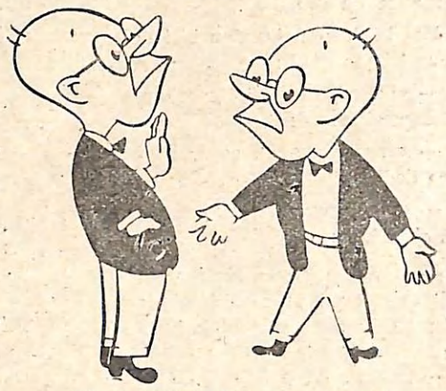

— Hindiçini'deki işlere ne dersin?
— Çin işi amma Japon işi değil!

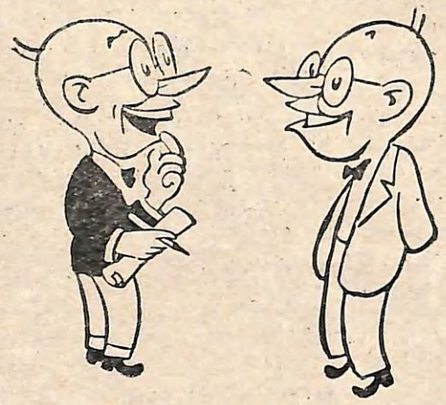

— Bulgar sürüleri hududa toplanıyormuş..
— Çobanofun gidişinden belli!

— Komünistler tahrikât yapıyormuş..
— Evet, Emniyet Müdürlüğünü harekete getirdiler!

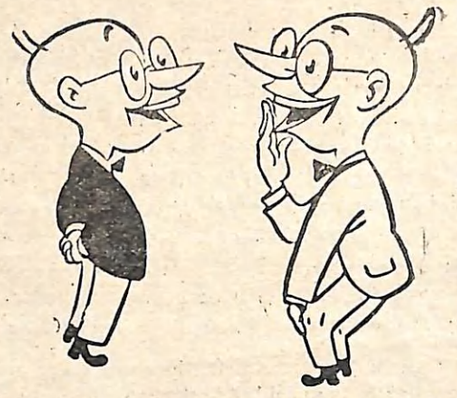

— Kanunlarımız 6000 olmuş...
— Az.. Biraz gayret edip adam başına bir kanun yapmalıyız!

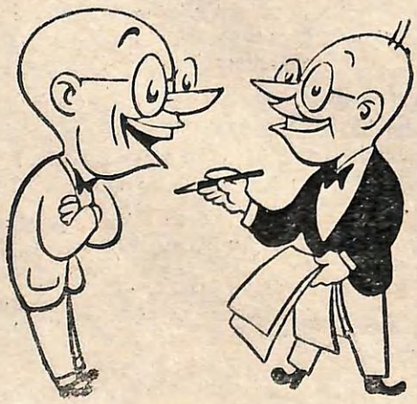

— Menderes taşmış...
— İzmirdeki mi, Mecisteki mi?

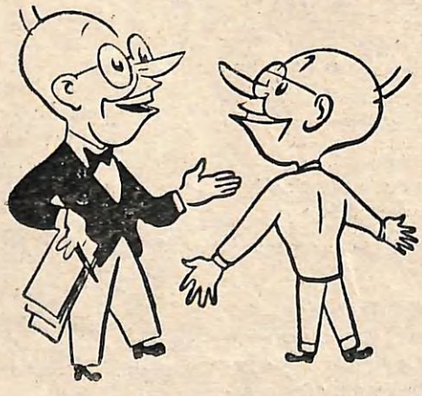

— Harp başladı diye fiatlar yine yükselmiş..
— Harp bitinciye kadar bekle, ondan sonra nasıl olsa bir daha yükseldiğini göremezsin!

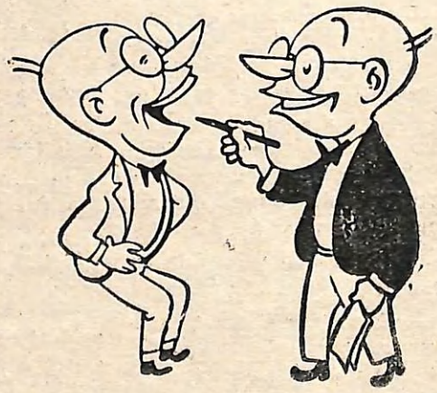

— Halk Partisi sola kayıyormuş...
— Ya? Yere serilmesi yakındır!

Bir Acı Hakikat

Yazan: VİR GÜL

BÜLENT benim çok eski bir arkadaşımdır. Gayet sessiz, kendi halinde ve alçak gönüllü bir çocuktur. Hovardalıkta, çapkınlıkta gözü yoktur. Aşka, maşka da inanmaz.

Hal böyleyken bundan birkaç ay evvel bana geldi:

— «Sana bir şey söyliyeceğim, inanmıyacaksın» dedi.

— «İnanılmıyacak şeyse söyleme» dedim.

— «İnanılmıyacak şey amma» dedi, «hakikat.»

— «Öyleyse, söyle. Malûm ya, şimdi demokrasi var: Bildiğimiz bütün hakikatleri söylemek hakkımız ve vazifemiz.»

Bülent de bu demokrasi kaidesine uyarak, inanılmaz hakikati anlattı:

— «İki haftadır, bir kızdan hemen hergün aşk mektubu alıyorum.»

Onun dudakları kulaklarına varıncıya kadar sırıtmasına mukabil ben kaşlarımı çattım:

— «Bunda inanılmıyacak ne var! Şimdiki kızlar âşık olmayı da bir moda sayıyorlar ve, her moda gibi, buna da boyun eğiyorlar.»

Bülent gülümsemekte devam etti:

— «Evet amma, benimki bana sahiden âşık. Düşün: Bana!»

Bülendin hayret etmekte hakkı vardı: Hiç de güzel bir delikanlı sayılmazdı. Bilâkis, çirkin sayılması daha yerinde olurdu.

O devam etti:

— «İkincisi, kız son derece güzel.»

— «Tanıyor musun?»

— «Önce tanımıyordum, sonra tanıdım. Gözlerime inanamadım. O kadar güzel ki dünya güzeli yanında sıfır kalır. Hem de, tanınmış bir ailenin, zengin bir babanın kızı. Etrafında dönenlerin haddi hesabı yok. Şehrin en güzel, zengin ve istikbali parlak delikanlıları onun peşinde.»

— «... Ve bu kız seni seviyor?»

— «Sevmek de söz mü! Yanıp tutuşuyor...»

— «Neler yazıyor?»

— «Neler yazmıyor! Bak, bugün aldığım mektup yanımda. Al oku.»

Alıp okudum: Bir «aşk edebiyatı» nümunesi. Değme şair bunun kadar güzelini, değme âşık bunun kadar içlisini yazamaz. Kızcağız, kalbini kaptırdığı aslanın pençesi altında inliyor, ona bütün benliğini feda etmek için çırpınıyordu. Bunun gibi daha ne cümleler, ne tasvirler, ne teşbihler!

Mektubu okuyup bitirdikten sonra sordum:

— «Kızla görüştün mü?»

Bülent alaylı alaylı güldü:

— «Bende o cesaret nerede? Yalnız, onuncu mektuptan sonra merak ettim, uzaktan görebilmek üzere bir fırsat buldum. O zaman cesaretim büsbütün kırıldı.»

— «Peki, kız seni nerede görmüş?»

— «Anlattığına göre bir gün Kadıköy vapurunda rastlamış. Ossaat âşık olup deli divaneye dönmüş, kim olduğumu öğrenmiş ve...»

— «... Başlamış mektupları döşenmiye!»

— «Evet. Fakat rica ederim işi alaya alma, azizim. Bana akıl öğret: Ben şimdi ne yapayım?»

— «Yapılacak şey, kızı anasından, babasından istemek» dedim. «O zaman o erer muradına, sen de çıkarsın babasının atlas döşeli kerevetine!»

Bülent acı acı içini çekti:

— «Öyle diyorsun amma, birader, cesaretim yok! Bu kızın aşkı bence geçici bir heves. Ya evlendikten sonra beni sevmekten vazgeçerse, halim nice olur?»

Güldüm:

— «Ayol bunu âşıklar bile düşünmezler, sevdiklerile evlenirler. Öyle düşünecek olursa dünyada kim evlenirdi ki!»

Bülendin şaka edecek hali yoktu. Cevap vermedi.

Ben de ciddi bir tavır takındım:

— «Madem öyle» dedim, «Bir müddet daha dur. Kızı zaman imtihanına çek. Unutamazsa ve yanıp kül olmakta devam ederse aşkına itimat eder, alırsın.»

Bülent, çaresiz kalmış bir insan haliyle: «Öyle yapacağız» dedi.

Baht açıklığı diledim, ayrıldık.

* * *

Bülende Küplüzadelerin Firuze'den mektup gelmekte devam etti. Haftada bir iki kere de Bülent bana geliyor, bu yanık kokulu, pembe kâğıtlı nameleri okutuyordu. Kızın aşkı hakikaten o kadar tahammülsüz bir hal almıştı ki artık bende tahammül edemedim:

— «Bu işi bir sona bağlamak lâzım, Bülent» dedim. «İstersen kılavuzluğunu ben yapayım. Bir yolunu bulup kızla görüşeyim...»

Bülent boynuma sarıldı:

— «Ah! Ne büyük iyilik etmiş olursun! Kızla bir konuş bakalım. Benim huyumu, suyumu anlat.»

Bu hayırlı işi üzerime aldıktan sonra, ahbaplarım, arkadaşlarım arasında Küplüzadeleri tanıyan birini aradım. Nihayet buldum: Bir arkadaşımın teyzesinin kızı Firuze'nin ahbabıymış. Onun vasıtasiyle bir toplantıda kızla tanıştım.

İlk işim, tabiî, Bülentten söz açmak oldu.

Baktım: Firuze hanım lâkayt.

— «Tanırsınız, değil mi?» diye sordum.

— «Hayır, tanımam» dedi.

— «Tanırsınız» diye ısrar ettim ve çıkarıp resmini gösterdim:

— «Ömrümde görmedim» dedi.

Bendeki hayreti artık siz tasavvur edin. Sus, pus oldum, lâfı değiştirdim ve oradan bütün ümitlerim, emellerim suya düşmüş olarak ayrıldım.

Şimdi meseleyi Bülende nasıl açacaktım? İmkânı yok, söyliyemezdim.

İçimden: «Acaba kız, cevap alamayınca, vaz mı geçti?» diyordum.

Üç gün sonra Bülent çıkageldi:

— «Ne haber?» diye sordu.

— «Haber sende» dedim.

— «Bende çok» dedi. «Dün ve bugün yedişer sayfalık birer mektup daha aldım. Sen ne yaptın? Kızla tanışabildin mi?»

— «Maalesef» dedim.

İşi o gün böylece atlatmış oldum ve derhal, bu işin içinde bir iş olduğuna hükmederek tahkikata giriştim.

Evvelâ, arkadaşımın teyzesinin kızı yoluyla Firuze'nin bir el yazısını temin ettim. Sonra, Bülendin bir daha gelişinde ondaki en son tabı mektubu aldım. Tek başıma kalınca karşılaştırdım: İki yazı arasında dağlar kadar fark vardı!

Mesele anlaşılmıştı:

Demek bu alev alev tüten ve gü'dür güldür yanan aşk mektuplarını Firuze'nin adıyla başkası yazıyordu!

Evet amma, kim?

Artık bunu da kendisi bulsun, diyerek, işi nihayet Bülende açtım.

— «Malûm ya» dedim. «Artık demokrasi var. Bildiğimiz acı, tatlı bütün hakikatleri söylemek vazifemiz. Ben de sana bugün acı bir hakikati haber vereceğim...»

Anlattım.

Çocuk renkten renge girdi. Sarardı, morardı ve konuşamıyacak hale geldi. Koluna girdim, evine kadar götürdüm ve:

— «Sana vâdediyorum» dedim, «Bu mektupları kimin yazdığını da bulacağım. O zaman intikamını alırsın, için rahat eder.»

* * *

Şimdi aradan bir iki hafta geçmiş ve hakikati öğrenmiş bulunuyoruz:

Meğerse o mektupları Bülendi seven başka bir kız yazıyormuş. Çocuktan yüz bulamayınca bu oyunu icat etmiş. Maksadı onu büyük bir sukutu hayale uğratıp kendi kucağına düşürmekmiş.

Bülent bunu öğrenince o kadar sevindi ki yine boynuma sarıldı:

— «İntikamımı alacağım!» diyordu.

— «Ne yapacaksın?» diye sordum.

— «O kızla evleneceğim!»

Şükûfe

Türkiyenin en eski ıtriyat malâthanesidir. Şükûfe kokuları kullananlar her mevsimde ir bahar havasına bürünmüş lurlar.

Sahibi ve yazı işlerini fiilen idare eden:
RAMİZ GÖKÇE
Basıldığı yer:
Kardeşler Basımevi - İstanbul

SAYI: 238

DENTOSİL

Diş macunlarının en sıhhîsi ve en güzelidir.

FIKRALAR

DENGİ DENGİNE

Kadın kızını karşısına çekti:

— Bana bak, Ayten, dedi. Koştuğun çocuk benim pek hoşuma gitmiyor.

Ayten ellerini çırptı:

— Aman ne güzel! O da senin için ayni şeyi söyledi.

NE ZAHMET!

Resim sergisinde Bedri Rahmi, biraz ileride duran bir resim arkadaşını gösterdi:

— Ne tembel adamdır, bilmezsiniz. Manzara resmi yapacağı zaman sonbaharı bekler, ağaçların yapraklarını yapmamak için.

ZAMANE

Baba oğluna nasihat veriyordu:

— Bizim zamanımızda küçükler büyüklere hürmet ederler, sözlerini dinlerlerdi.

Çocuk cevap verdi:

— Peki amma, baba, zaman değişti ise kabahat benim mi?

YANLIŞLIK

Hâkim hırsıza sordu:

— Bu çay takımını nasıl çaldın?

— Yanlışlıkla, reis bey.

— ? ? ?

— Evet. Gümüş sandımdı, mevsim kaplamaymış...

HA GAYRET!

Tanınmış zenginlerimizden Avni Meserretçioğlu her akşam tiyatroya gidiyor, eseri çılgınca alkışlıyordu.

Bir arkadaşı sordu:

— Yoksa muharrir sana para mı verdi?

— Bilâkis.

— Nasıl bilâkis?

— Ben ona para verdim.

— ? ? ?

Avni Meserretçioğlu izah etti:

— Bana borcu var. Eseri tutsun da para kazansın, bana borcunu versin diye alkışlıyorum!

NİYET

Yeni tanıştığı bir hanım, Necati Çiller'e açıkça söyledi:

— Ben, siz erkeklerin zihninden geçenleri derhal okurum...

Necati Çiller, özür diler gibi bir hal aldı:

— Öyleyse, affedersiniz hanımfendi!

HIRSIZA YOL

Hâkim sanığa sordu:

— Yaptığın hırsızlığı Savcı tarif etti. Bu tarifi kabul ediyor musun?

Hırsız cevap verdi:

— Doğrusunu istersen, hâkim bey, onun tarifi benim yaptığıma pek uymuyor amma, yabana atılır şey değil. Bir daha sefere onu denerim.

MIŞIL MIŞIL

İç siyaset meseleleri münakaşa ediliyordu. Biri:

— Meb'uslara neden dokunulmaz? diye sordu.

Muhalefet serdarlarından Hüseyin Cahit Yalçın cevap verdi:

— Uyuyanları rahatsız etmek doğru değildir de ondan!

MES'UT NESİL

Bir eşekle bir beygir ağız kavgası ediyorlardı. Son sözü eşek söyledi:

— Asîl kanlı olmuşsun, olmamışsın, ne çıkar! Bir gün gelecek, makine senin yerini de alacak, yeryüzünden neslin tükenecek. Amma bizim nesil öyle mi ya! Kıyamete kadar dünyadan eşek eksik olmıyacak!

CURCUNA

— Amerika Rusyaya yine nota vermiş, diyorlar. Bu notalar birike birike ne olacak anlıyamıyorum.

— Merak etme, bir gün curcuna kopar!

BENZERLİK

Bir arkadaşı heykeltraş Kenan'a ikiz çocuklarını gösteriyordu:

— Bak, birbirlerine ne kadar benziyorlar, değil mi?

Kenan Yontunç, büyük bir ciddiyetle başını salladı:

— Ya! Bilhassa şu.

FARK

— Tüfekle mitralyoz arasında ne fark vardır?

— Erkekle kadın arasındaki fark.

— ? ? ?

— Biri tane tane konuşur, biri arka arkaya.

MÜJDE!

Doktor Ali Mazhar Pamir, kendisine müracaat eden hastalardan Hayganuş Çıngırmıngıryan'ı muayeneden sonra:

— Size iyi bir haberim var, madam, dedi.

Hayganuş hemen atıldı:

— Pardon! Madam değil, matmazel.

— Öyleyse size kötü bir haberim var, matmazel!

YA ÖYLE Mİ MEHMET EFENDİ?

Dalgın profesör sordu:

— Karın nasıl?

— Hayrola, ayol. Unuttun mu? Ben bekârım.

— Ya? Demek karın hâlâ evlenmedi?

TAM ADAMI

Satış memuru aradığını gazeteyle ilân eden müessesenin müdürü, kendisine müracaat eden adamın vesikalarını gözden geçiriyordu. Birdenbire öfkelendi:

— Bu ne cür'et! Demek üç sene hapis yattın ve...

— Rica ederim, arkasını okuyun.

Müdür vesikayı sonuna kadar okudu, yüzü güldü:

— Ya? Demek Galata Köprüsünü hacıağaya satan sensin ha? Yarından itibaren işe başlıyabilirsin.

VAH VAH!

Kıdemli evliler, birbirlerine dert yanıyorlardı:

— İki kere evlendim, ikisinde de talihsizliğe uğradım.

— Ya?

— Evet. İlki öldü.

— İkincisi?

— Ölmedi!

NEZAKET

Hanım hizmetçi kıza tenbih etmişti:

— Ben evde yokken biri telefon ederse ne cevap vereceksin, biliyor musun? Çok lâf istemez. «Hanım evde yok, telefon numaranızı verin lûtfen. Söylerim» dersin.

Ertesi gün hanım evde yoktu. Hizmetçi kız telefona şu cevabı verdi:

— «Çok lâf istemez. Hanım evde yok. Telefon numaranızın verin. Lûtfen söylerim.»

Mizah

Tek el müşterisi!